

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 1.6 Haziran 2013
Sayı: 837

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de 11 Haziran 2011 tarihinde 24. Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği için genel seçimler yapılmıştır. Ancak yapılan genel seçimler sonucunda milletvekili seçilip, bu güne kadar Anayasanın 81 maddesine göre yemini yaptırılmamış 8 milletvekili cezaevinde olmasından dolayı TBMM eksik milletvekili ile toplanarak çalışması milli egemenlik açısından sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. içtüzüğün 104.ve 105.maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

İhsan Özkes
İstanbul Mu

Haydar Akar
Kocaeli Mu

Ali İhsan Özkes
İstanbul Mu

Ali İhsan Özkes

Mehmet Mu
Ahmet Dündar
Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Mu.

Mutlucan
Bilal Mu

Ali SARIBAŞ
Göztepe Mu

M. Sarıbaş
M. Sarıbaş
M. Sarıbaş Mu

Dr. Celal DİNÇER

S. M. İstanbul Mu.

S. M. İstanbul Mu.

Dr. Mehmet Selim
Göztepe

İst Mu Kocaeli Sekin Spil
İST Mu

Ramiz Topal

M. SERDAR SOYDAN

Göztepe Mu

M. Serdar Soydan
Kocaeli Mu

Amasya
Candan
Telvdağ

GENEL GEREKÇE

Yasama organının görev ve yetkileriyle ilgili olarak anayasa, kanunlar ve TBMM içtüzüğüyle genel bir çerçeve çizilmiştir. Anayasanın 7inci Maddesi uyarınca, yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu yetki devredilemez. TBMM'nin görev ve yetkilerini düzenleyen 87.maddesi şöyledir; Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak. Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek. Bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabul etmek. TBMM üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun oyuyla genel ve özel af ilanına karar vermek. TBMM'nin yasama yetkisinin, genellik, aslilik ve devir edilemezlik olmak üzere üç temel özelliği vardır.

Anayasa'nın 138inci maddesindeki; Görülmekte olan bir dava hakkında yasama meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz şeklindedir.

Anayasa, uyumlu bir bütündür. Bir bölüm hükümlerinin öteki hükümleri işlemez duruma getirmesi veya işlemlerini aksatması düşünülemez. Mahkemelerin bağımsızlığını korumak üzere konulmuş bir hükmün Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir anayasal denetim yetkisini ve adli görevini engelleyebileceği hukukça savunulabilir görüş değildir. Demek ki, yargıya müdahale imkanı ortadan kaldırmayı amaçlayan bir anayasa hükmünün, yine anayasanın başka maddelerinde düzenlenmiş bulunan parlamenter denetim yollarının işlerliğini aksatması ya da tıkaması düşünülemez. Aynı konunun, hem parlamentonun önünde hem de yargının önünde olması mümkündür. Anayasal kısıtlamanın anlamı, parlamentonun önündeki konu; yargı yetkisinin kullanılması duruşma, hakim, tanık, bilirkişi vb. ile doğrudan doğruya ilgi kurulamamasıdır. Bu sebeple İş bu meclis araştırılması yasama kısıtlamasının kapsamının içine girmemektedir.

Anayasanın 83üncü maddesi hem sorumsuzluk hem de dokunulmazlık konusunu düzenlemektedir. Yasama dokunulmazlığı milletvekillerine eşitlik ilkesine aykırı ayrıcalıklı bir konum sağlamak üzere değil, yasama görevinin gereği gibi yerine getirilebilmesine bağlı kamu yararını korumayı amaçlayan bir anayasal güvencedir.

DOKUNULMAZLIK, yasama organı üyelerinin görevlerini tam olarak yerine getirmelerini engelleyecek gereksiz suçlamalara karşı bir güvencedir. Anayasanın 83üncü maddesine göre milletvekili cezai soruşturmalara karşı korumaktadır. BUNA GÖRE, SEÇİMDEN ÖNCE VEYA SONRA BİR SUÇ İŞLEDİĞİ İLERİ SÜRÜLEN MİLLETVEKİLİ TBMM KARARI OLMADIKÇA TUTULAMAZ, SORGUYA ÇEKİLEMEZ, TUTUKLANAMAZ, YARGILANAMAZ. YASAMA DOKUNULMAZLIĞI İLKE OLARAK MECLİS KARARIYLA KALDIRILABİLİR. TBMM'NİN BİR ÜYESİ HAKKINDA SEÇİMDEN ÖNCE VERİLMİŞ BİR CEZA DA OLSA BU CEZANIN HÜKMÜNÜN YERİNE GETİRİLMESİ ÜYELİK SIFATININ SONA ERMESİNE BIRAKILIR. Seçimden sonra verilmiş bir ceza içinde aynı erteleme geçerlidir.

Bir kişinin milletvekili sıfatı ne ile tespit edilir ve ne zaman kazanılır?

Anayasamız, milletvekilliği sıfatını seçimle kazanılacağını öngörmektedir.(m75)2839 sayılı milletvekili seçimi kanunun 35 maddesine göre, il seçim kurulu başkanı alınan sonuçlara göre, o seçim çevresinde, siyasi parti aday listelerinden ve varsa bağımsız adaylardan seçilenleri ilan eder ve tutanağın bir suretini o seçim çevresinde ilan ettirir. Diğer suretini ise bir hafta süreyle il seçim kurulu kapısına astırır. Yine aynı kanunun 35inci maddesine göre milletvekili seçilenlere, il seçim kurulu tarafından, milletvekili seçildiklerine dair derhal bir tutanak verilir. İşte milletvekilliği sıfatı, bu tutanağın düzenlenmesi anında kazanılmış olur.

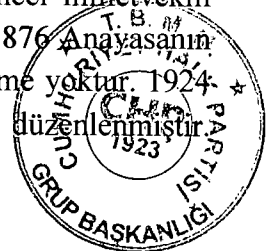
Milletvekili sıfatının kazanmasının hukuki sonuçları nedir?

Milletvekili seçilmesi ile ANAYASA 83üncü MADDESİ UYARINCA HER HANGİ BİR İŞLEME TABİ OLMAKSIZIN KENDİLİĞİNDEN YASAMA DOKUNULMAZLIĞINI KAZANMAKTADIR. Yasama dokunulmazlığı kamu düzeninde olduğu için herhangi bir işleme ihtiyaç duyulmamaktadır. Özlük hakları almaktadır. MİLLETVEKİLİNİN YASAMA DOKUNULMAZLIĞI TBMM TARAFINDAN BİR YARGILAMA NEDENİ İLE KALDIRILMIŞ İSE İLGİLİ MİLLETVEKİLİ BERAAT ETTİĞİNDEN KENDİLİĞİNDEN TEKRAR DOKUNULMAZLIĞI KAZANMAKTADIR. Bunun için meclis kararına ihtiyaç yoktur. Gerek anayasanın 83üncü ve gerekse TBMM içtüzüğün hükümleri 131 ve devamı maddelerinden milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasındaki prosedüre ilişkin işlemlere ilişkin hükümler içermektedir.

Milletvekili sıfatı ne zaman ve hangi hallerde sona ermektedir? **Yasama dokunulmazlığın kapsamı; kişiler bakımından, eylemler bakımından, kovuşturmalar bakımından ve istisnai durumlar olmak üzere başlık altında incelemek gerekmektedir.**

a-Milletvekili anayasa 83 maddesi uyarınca dokunulmazlığı TBMM içtüzük 131 maddesinde belirtilen usulü işlemler uyarınca kaldırılmadığı sürece YARGILAMA ENGELİNDEN VARDIR. BU KİŞİ YARGILANAMAZ. TBMM TUTUKLU 8 MİLLETVEKİLİ İÇİN İÇTÜZÜK 131 MADDESİ UYARINCA BİR İŞLEM YAPMAMIŞTIR. AYRICA MİLLETVEKİLİĞİNİ DÜŞÜRECEK SUÇLARDAN KESİNLEŞMİŞ MAHKÜMİYETLERİ DE YOKTUR.

b-Tutuklu 8 milletvekili hakkında suçüstü hali yoktur. Çünkü suçüstü hali 5271 sayılı CMK'nın 2 maddesinin (J) bendi ile aşılmaktadır. Türk parlamento hukukunda 1950 seçimlerinde Osman Bölükbaş tutuklu iken milletvekili seçildikten sonra serbest bırakılır. 1957 Faik Fenikoğlu tutuklu iken milletvekili seçilir serbest bırakılır. 1987 tarihinde Ahmet Türk tutuklu iken milletvekili seçilir serbest bırakılır. 2002 tarihinde kırmızı bültenle aranan Fadıl Akgündüz milletvekili seçimlerinde yurtdışında iken milletvekili seçimlerine katılmış milletvekili seçilince Türkiye gelmiş hakkında işlem yapılmamıştır. Milletvekili Siirt seçimleri iptal edildikten sonra tutuklanmıştır. 2007 tarihinde Sebahat Tuncel milletvekili seçildikten sonra serbest bırakılmıştır. Milletvekili dokunulmazlığı ile ilgili 1876 Anayasanın 47inci maddesinde düzenleme var 1921 Anayasasında her hangi bir düzenleme yoktur. 1924 Anayasası madde 1961 anayasası madde 79 ve 1982 anayasası madde 83'te düzenlenmiştir.

Dokunulmazlığın kaldırılması halinde anayasa madde 82 uyarınca ANAYASA MAHKEMESİNE İTİRAZ HAKLARI OLDUĞU HALDE BU HAKLARI MECLİS BAŞKANLIĞINCA VE BAŞBAKANDAN DOLAYI KULLANDIRILMAYARAK MECLİS EKSİK TOPLANMAKTADIR. TUTUKLU VEKİLLER MUHALİF VEKİLLER OLDUĞU İÇİN MECLİS BAŞKANI HAREKETSİZ KALMAKTADIR. Aynı şekilde 2002 seçimlerinde Sayın Başkanın yasaklarının kaldırılmasına yönelik anayasa değişikliğinde bugün ki gibi hareketsiz durmamıştır. 8 milletvekilinin tutuklanması, kendi meclisinin başkanlık divanın izniyle mümkün olabilmektedir. Meclislerin kendi üyeleri hakkında verilmiş bulunan tutuklama kararlarının kaldırılmasını isteme yetkileri bulunmaktadır.(Dr Faruk Bilir-Türkiye’de milletvekilliği ve milletvekilliğinin düşmesi Sayfa 100)

Tüm bu hukuki gerekçeler doğrultusunda Anayasamızın sınırlarını çizmiş olduğu hukuk devleti ilkesi kapsamı altında, meclis çatısı altında kurulacak bir komisyon ile yapılan genel seçimler sonucunda milletvekili seçilip, bu güne kadar Anayasanın 81 maddesine göre yemini yaptırılmamış 8 milletvekili cezaevinde olmasından dolayı TBMM eksik milletvekili ile toplanarak çalışması milli egemenlik açısından sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. içtüzüğün 104.ve 105.maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılması gereği doğmuştur.

